

Terugkeren naar de Heemkunde-site kan via de *Terugknop*.

U vindt de *terugknop* bovenin uw scherm, meestal uiterst linksboven.

Heemkundekring Boxtel

Nieuwsbrief - augustus 2011

MEDEDELINGEN

- We starten het najaar met een gevarieerd programma met voor elk wat wils: een expositie, een excursie en een lezing.
- Op zaterdag 10 en zondag 11 september is de landelijke **Open Monumentendag**. Het thema is “**Nieuw gebruik – oud gebouw**” en gaat over herbestemming. Het Boxtelse Sint Ursulaklooster bestaat op **11 september 2011** precies 100 jaar en is een geweldig voorbeeld van goed hergebruik. Op zondag is een door de heemkundekring ingerichte expositie te zien en presenteren de in Ursula gevestigde organisaties zich. Verder verzorgen we elke week de informatie voor een artikel in het Brabants Centrum in de aanloop naar dit evenement.
- Op zaterdag 17 september maken we onze jaarlijkse **busexcursiereis naar Moresnet en de Voerstreek in België**. Zie elders in deze nieuwsbrief het programma.
- Op dinsdag 20 september is er **een lezing** door Simon van Wetten over de Franse tijd.
- Onze **volgende lezingen** zijn op dinsdag 25 oktober (Henk Beijers over het kloosterleven) en dinsdag 22 november (Frans Abrahams over de ontwikkeling van de agrarische samenleving in Brabant).
- Nog niet iedereen heeft de **contributie** voor 2011 voldaan. Deze leden ontvangen van ons een herinnering bij deze nieuwsbrief. We zijn van de ING overgestapt op de RABO en hebben een nieuw rekeningnummer: 12 87 12 880 tnv Heemkunde Boxtel.
- **Secretaris en ledenadministratie**: Hanneke van der Eerden, Liempdseweg 3, 5283RB Boxtel, 0411-684586 secretaris@heemkundeboxtel.nl en website www.heemkundeboxtel.nl
- **Penningmeester**: Frans van Susante, 0411-678103 penningmeester@heemkundeboxtel.nl
Contributie 20 euro op rekeningnr. 12 87 12 880 tnv Penningmeester Heemkunde Boxtel, Hendrik Verheeslaan 29, 5283CP Boxtel of contant.

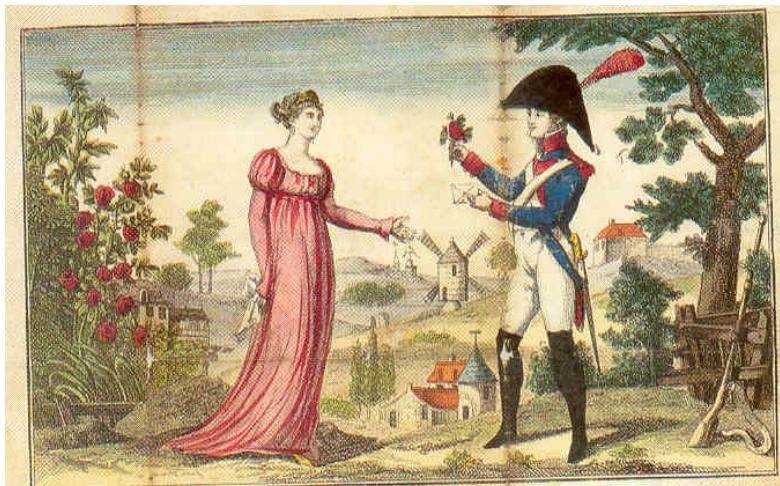

Lezing door Simon van Wetten

Brabant in de Franse tijd

Op dinsdag 20 september 2010 om 20.00 uur in Zaal de Adelaar, Baroniestraat 75 te Boxtel geeft drs. Simon van Wetten een lezing, met illustraties, over de Franse tijd in Brabant. Van Wetten woont in Gemert, is publicist, filmmaker, archiefmedewerker en schoolleider. Hij is als historicus afgestudeerd op de rechtspraak in de Franse Tijd.

In het najaar van 1794 begon voor Brabant de "Franse Tijd". Wellicht markeert een briefje van de Franse generaal Salme de sprong van de oude naar de nieuwe tijden. Salme leidde de Franse troepen die via de oostelijke helft van Brabant hun weg naar het noorden zochten. Het bedoelde briefje schreef Salme vanuit het kasteeltje van Beek en Donk, dat hij had ingevorderd en vervolgens inrichtte als hoofdkwartier. Dat de Franse generaal juist in dit mooie slotje wenste te resideren, geeft al

aan waar de Fransen voor kwamen: het uitdragen van de revolutie. Dan kun je namelijk zonder gewetenswroeging kasteeltjes inpikken van zo'n nietsnut als een edelman. Maar in zijn brief excuseerde Salme zich voor de plunderingen waaraan een aantal van zijn soldaten zich had schuldig gemaakt. Dat was absoluut niet "*de intentie der Franschen, oorlogende tegen den tyrannen*". Zulke soldaten waren de naam der Fransen niet waardig en zij zouden daarom in het openbaar worden geëxecuteerd. Iedereen werd uitgenodigd naar dit spektakel te komen kijken, met als achterliggende gedachte dat de Brabanders zo met eigen ogen konden zien dat de bedoeling der Fransen een goede was!

Wat er vervolgens tussen 1794 en 1813 allemaal veranderde? Alles!! En ook nog in een – naar de maatstaf van die tijd – razend tempo. Of het nu ging om de tot dan toe onderdrukte positie van de Brabanders of om de eerste pokkeninenting, het verbod op katholieke processies of het optrekken der schuttersgilden, de verplichting tot het kopen van zout in een staatswinkel en het vieren van de huwelijksdag; in alles werd de overheid ineens de regelende factor. Voor genealogen komt daar nog bij dat de informatiehonger van de overheid zóveel gegevens op allerlei papieren en overzichtsstaten deed belanden, dat wij de levensgeschiedenis van onze voorouders in de Franse Tijd met felle kleuren kunnen schilderen.

De Franse Tijd vormde dus in heel veel opzichten een breuk met het verleden. De Brabantse mensen zullen destijds met verbazing alle veranderingen hebben aanschouwd. Als u die verbazing óók wilt voelen, kom dan luisteren en kijken naar wat er deze avond over het voetlicht wordt gebracht.

Nieuwsbrief - augustus 2011

Zaterdag 17 september 2011 busexcursiereis.

Excursie naar Moresnet en de Voerstreek

PROGRAMMA:

- 8.00 uur Vertrek met de bus uit Boxtel vanaf het parkeerterrein Hoogheem aan de Hendrik Verheeslaan/Beneluxlaan
- 10.00 uur Aankomst in Vaals en naar het drie-/vierlandenpunt
Bezoek Museum Vaals - koffie en vlaai
- 11.30 uur Naar België: Moresnet, kruiswegstaties, spoorviaduct
- 13.00 uur Naar Aubel – lunchtijd
Busrit onder leiding van gids door Voerstreek
Bezoek Stroopmakerij Aubel
Bezoek Klooster Val Dieu
- 17.30 uur Bus terugreis
- 18.30 uur Diner Restaurant Kruidenlucht in Casteren
Rond 10 uur terug in Boxtel

Dit jaar een busexcursie met een ander karakter dan we gewend zijn: geen stad maar een streek met een heuvelachtige buitenlandse sfeer, en toch maar net onder Maastricht gelegen.

VAALS

We beginnen in nog net in Nederland, in Vaals. Iedereen kent Vaals van het drielandenpunt, maar sinds de lezing in maart over Moresnet weten we dat op dit hoogste stukje Nederland – ruim 300 meter - ooit een vierlandenpunt heeft gelegen: België, Nederland, Duitsland en Neutraal Moresnet.

In een voormalig klooster bezoeken we het Museum Vaals, een imposant aantal heiligenbeelden overdondert de bezoeker vanuit de kloosterkapel. U krijgt uitleg over uw persoonlijke heilige en in het bijbehorende museumcafé De Zwarte Madonna wordt voor ons koffie met Limburgse vlaai geserveerd. U kunt ook wandelen in het bij het klooster behorende park, eveneens omringd door heiligen.

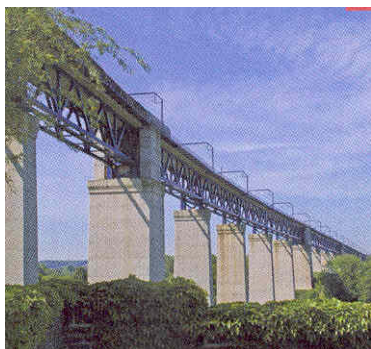
www.museumvaals.nl
www.drielandenpunt.be

Nieuwsbrief - augustus 2011

MORESNET

De bus brengt ons over de grens naar Moresnet, onderdeel van de gemeente Plombières. De voormalige zinkmijn van Kelmis is al jaren gesloten en de ingangen zijn dichtgemaakt. Het gebied is nu bekend vanwege natuurschoon. In een mooi aangelegd park zijn bijzondere kruiswegstaties te zien. Een van de mooiste in heel Europa, volgens de Franciscanen, die deze statie ruim honderd jaar geleden gemaakt hebben.

En natuurlijk gaan we naar het bijzonder spoorviaduct, 65 meter hoog en 1070 meter lang, en drie keer herbouwd. De spoorlijn is in WO1 aangelegd als onderdeel van de lijn Tongeren-Aken.

www.drie-grenzen.be

AUBEL

We gaan weer een grens over, dit maal een taalgrens, en komen in Aubel. In dit charmante plaatsje is tijd voor de lunch. Rondom het marktplein zijn terrassen en winkeltjes.

Tip: geniet van het plaatselijke aanbod van streekproducten of neem iets mee voor de thuisblijvers, zoals fruitvlaaien, stroop, kazen of bier. (De reiscommissie heeft het uitgeprobeerd en kan het aanbevelen). We brengen in Aubel een bezoek aan een stroopmakerij.

Bij Aubel ligt het Cisterciënzerklooster Onze Lieve Vrouw van Val-Dieu. De oudste vermeldingen gaan terug tot de 12^e eeuw. De roerige Franse Tijd heeft het complex geen goed gedaan en veel gebouwen zijn in de 19^e eeuw op nieuw opgericht. Bij de abdij behoort een bierbrouwerij en een oude watermolen. In de kloosterwinkel verkopen ze, behalve allerlei heiligenbeelden, bier uit eigen brouwerij en een eigen kaasje (Abbaye du Val-Dieu).

www.abbaye-du-val-dieu.be

Nieuwsbrief - augustus 2011

VOERSTREEK

Samen met een gids maken we een toer door de Voerstreek, door een golvend landschap langs het riviertje de Voer. In het gebied zijn nog veel overblijfselen te zien uit het verleden, zoals watermolen en kastelen, vakwerkhuizen en hoeven, en bovenal een afwisselende natuur die veel streekproducten oplevert.

Er zijn zes Voerdorpen: 's-Gravenvoeren, Sint-Martens-Voeren, Sint-Pieters-Voeren, Moelingen, Remersdaal en Teuven.

We krijgen ook een kijkje in de ontstaansgeschiedenis van dit gebied en de jarenlange taalstrijd

www.voerstreek.be

AANMELDEN EN KOSTEN

- De kosten voor deelname aan deze excursie bedragen voor onze leden € 59.00.
- Alleenstaande leden kunnen een vriend(in) of kennis meevragen.
- In deze prijs is begrepen: vervoer per luxe touringcar, koffie met vlaai, entreprijzen en gidsen, reisverzekering, diner.
- Dieetwensen graag bij aanmelding aan ons doorgeven.
- Denk aan gemakkelijke schoenen.
- De reis kan alleen doorgaan bij een minimale deelname van 30 personen.
- Aanmelden bij Hanneke van der Eerden secretaris@heemkundeboxtel.nl ☎ 684586 of bij Joop Schuller jw.schuller@alice.nl ☎ 672939
- Betaling door overmaking van het bedrag van € 59.00 per persoon op rekeningnummer 12 87 12 880 tnv Penningmeester Heemkunde Boxtel. U bent definitief ingeschreven als deelnemer na ontvangst van het bedrag.

